

УДК 330.658.3 (005.95/96);
JEL D78, L21, M14

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/ves.2020.59.0.5909>

НЕФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

Микола Надейко, Оксана Хілуха

Львівський університет бізнесу і права
79021, м. Львів, вул. Кульпарківська, 99
e-mail: Mycolanadeyco@ukr.net; oksaanka@ukr.net

Анотація. Метою статті є формування нефінансового звіту для потреб управління соціальною відповідальністю підприємства. У дослідженні використано ідентифікації та систематизовано критерії стану та рівня соціальної відповідальності, що знайшли своє відображення у запропонованій формі нефінансового звіту. Здійснено аналіз основних концепцій та стандартів формування нефінансової звітності. Визначено основні характерні риси вітчизняної нефінансової звітності. Здійснено аналіз існуючої практики соціального звітування на прикладі ТОВ СП «Нібулон». У результаті чого виокремлено позитивні та негативні сторони документу у контексті управління соціальною відповідальністю. Сформовано форму звіту про менеджмент соціальної відповідальності та наведено методичні рекомендації щодо його заповнення. Виявлено можливість трансформації звіту згідно стандартів GRI. Ідентифіковано вигоди, що отримує підприємство у результаті формування нефінансової звітності.

Ключові слова: нефінансова звітність, соціальна відповідальність, внутрішні та зовнішні вектори менеджменту соціальної відповідальності.

Постановка проблеми. Виконання контрольної функції менеджменту базується на аналізі певних інформаційних джерел. Таким джерелом для менеджменту соціальної відповідальності має стати нефінансова звітність. На основі звітності управлінський персонал може не лише поєднати цінності підприємства і цілі, але і визначивши матеріальні витрати на їх досягнення розрахувати ефективність проведених заходів. Публічне розкриття інформації сприятиме підвищенню довіри як серед зацікавлених сторін так і фіскальних органів. Для самого підприємства це можливість прослідкувати ефективність прийнятих рішень та їх вплив на діяльність підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Не зважаючи на те, що явище соціальної відповідальності бізнесу, як невід'ємного фактора успіху, стало об'єктом дослідження не так давно, існують ґрунтовні дослідження щодо оцінювання його рівня для конкретного підприємства. Методики оцінки корпоративної соціальної відповідальності стали основою дослідження таких вітчизняних дослідників, як: В. Воробей та І. Журовська, О. Буян, О. Березіна, Д. Баюра, О. Мазурик, В. Євтушенко. Всі вони схильні до думки, що оцінка має визначати місце у рейтингу соціальної

активності в межах певної оціночної системи. Сьогодні дослідження багатьох науковців спрямовані на формування рекомендацій щодо розробки і впровадження нефінансових звітів, адаптації міжнародних стандартів та українського законодавства до потреб управління. Питаннями нефінансової та інтегрованої звітності займаються такі вчені, як А. Андрющенко, М. Бурасса, Н. Гуняєва, О. Касперович, Т. Маматова, Г. Потопальська, Є. Сірий. Результатами їхніх досліджень стали рекомендації для формування нефінансової звітності для потреб різних стейкхолдерів, але залишаються питання щодо конкретного переліку інформації, що має міститись у такій звітності у контексті управлінських потреб самого підприємства.

Постановка завдання (формулювання цілей статті). Метою статті є формування форми Звіту про менеджмент соціальної відповідальності та розгляд можливості його трансформації згідно вимог Global Reporting Initiative (GRI).

Виклад основного матеріалу дослідження. За визначенням представників Глобального договору ООН, нефінансова звітність (соціальна звітність, або звітність із сталого розвитку) – це документально оформлена сукупність даних комерційної організації, що відображає стан компанії, принципи та методи співпраці з групами впливу, результати діяльності компанії в економічній, соціальній та екологічній сфері життя суспільства [5, с. 6].

Необхідність такого роду звітування має бути, як внутрішнім переконанням, так і регламентованим нормативно-правовими актами. Єдиного інструменту або форми нефінансового звіту не існує. Є лише рекомендації від різних організацій, які мають вплив на суспільну свідомість, які прописані у стандартах. Розроблено Global Reporting Initiative (GRI), Глобальний договір ООН і Всесвітня рада підприємців зі сталого розвитку (WBCSD), SDG Compass інформує керівництво компанії про те, як вони можуть узгоджувати свої стратегії, а також заходи і управляти їх внеском в реалізацію Цілей сталого розвитку. Саме GRI разом із Бізнес-закликом до дії розробили звіт, в якому, зокрема, досліджується, частота звітування та частка підприємств, що долучились до вимірювання впливу на стійкість.

Основними стандартами, що можуть бути використані у процесі формування форми нефінансової звітності можна вважати наступні:

ISO 26000 «Соціальна відповідальність» – рекомендації щодо заходів досягнення соціальної відповідальності підприємства, компанії. Це сприятиме етичній та прозорій діяльності, що сприяє здоров'ю та добробуту суспільства.

ISO 14000 сукупність стандартів екологічного менеджменту: надає практичні інструменти для компаній і організацій, які хочуть здійснювати екологічно свідоме управління діяльністю [9].

London Benchmarking Group, інформує на своєму сайті, як «глобальний стандарт вимірювання і управління інвестиціями корпоративного співтовариства» ефективність діяльності та вимірювання та облік впливу Вказує на можливості організацій-членів, які є еталонними по відношенню до інших (еталон для порівняння обирається залежно від потреб управління, виходячи з виду економічної діяльності, обороту, кількості працівників тощо).

Сукупність показників Індексу сталого розвитку Dow Jones відстежує показники запасів провідних світових компаній з точки зору економічних, екологічних та соціальних критеріїв.

Стандарти Саншайн, прийняті у 1996 р. Асоціацією стейкхолдерів (США), в яких приводяться основні принципи щодо того, яку інформацію слід відображати в щорічному «Корпоративному звіті для заінтересованих сторін»: для клієнтів – про

продукцію і послуги; для співробітників – про гарантії зайнятості, безпеки й охорони здоров'я, можливості при працевлаштуванні; для місцевої громади – про структуру власності, фінансові показники, екологічну політику, сплачені податки, кількість створених робочих місць, інвестиції і благодійність; для широкої громадськості – про торгівлю з недружніми країнами, виконувани державні замовлення, стягнення і сплачені штрафи. Формат соціального звіту може відрізнятися від визнаних міжнародних стандартів, максимально враховуючи специфіку діяльності кожної компанії. Разом з тим, він повинен відображати базові принципи соціальної звітності: точність, об'єктивність, однозначність критеріїв, публічність тощо [6].

Рада зі стандартів бухгалтерського обліку сталого розвитку (SASB) опублікувала в листопаді 2018 року повний набір 77 галузевих стандартів бухгалтерського обліку сталого розвитку за результатами шести років досліджень та великих консультацій на ринку.

Досвід зарубіжних компаній доводить, що їх ефективна економіка будується на широкому використанні стандартів КСВ.

Проаналізувавши структуру стандартів, можна зробити висновок, що найбільш використовуваними є стандарти AA1000, Стандарти ISO9000/ISO14000 та «Еколейбл» Європейського союзу. Індокси, що розраховуються компаніями, а саме FTSE4Good, Dow Jones Sustainable Index приєє доступу до соціально-відповідальних інвестицій, при розподілі яких інвестори беруть до уваги показники, що характеризують діяльність компанії в соціальній і етичній сферах, в області захисту довкілля [1].

Основними формами нефінансової звітності прийнято вважати комплексний звіт (метод Triple Bottom-Line, метод Лондонської групи порівняльного аналізу London Benchmarking Group) та стандартизований звіт (AA 1000, SA 8000, GRI та інші) [9].

Для українських підприємств притаманна вільна форма звіту. Він не підлягає верифікації. Мета таких форм є підвищення рейтингу підприємства та формування позитивного іміджу у громаді. У переважній більшості ці форми призначаються для зовнішніх користувачів і містять інформацію про благодійні програми підтримки освіти, охорони здоров'я, культури і спорту тощо. За умови необхідності презентування їх задля інвестиційних питань вони підлягають соціальному аудиту – аналізу ефективності соціальних програм компанії і перевірки їх відповідності вибраним стандартам [8].

З 2018 року було прийняте рішення Верховної ради України, про що було внесено зміни в Закон «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», додати ще одну форму звітності, яка б мала стати основою нефінансової звітності – Звіт про управління. Це документ, в якому підприємство має подати інформацію про стан поточних справ і плани на майбутнє. Цей звіт мав би містити як фінансову так і нефінансову інформацію. Така інформація мала б давати уявлення про ризики для діяльності даного підприємства.

Але у зміненому законі не міститься інформація про перелік чи структуру такої інформації. Зміст такої інформації можна ідентифікувати у Директиві ЄС яка лежить в основі цих змін.

Структура фінансової частини такого звіту має містити дані про перспективи та стратегії розвитку підприємства, його діяч протягом звітного періоду. А саме: придбання цінних паперів, виникнення цінових, кредитних та інших ризиків. Ці дані мають підтверджуватись фінансовою звітністю [2].

Нефінансова інформація стосується навколишнього середовища, персоналу, досліджень, розробок та благодійності. Якщо це фінансові структури, де працює більше 500 осіб, то їхні звіти мають містити інформацію про збереження прав людини і боротьби з корупцією.

Звіт про управління зобов'язані подавати середні і великі підприємства. При цьому середні мають право не вказувати нефінансову інформацію.

Форма звіту законодавчо не встановлена. Мінфіном було опубліковано проект змін до НП(с)БО 1, але там відсутня інформація про форму звіту, а є лише перелік необхідної інформації. А саме: організаційна структура та опис діяльності підприємства, результати діяльності, ліквідність і зобов'язання, навколишнє середовище, кадрова політика, ризики, дослідження та інновації, фінансові інвестиції, перспективи розвитку, корпоративне управління [2].

Відповідно, менеджмент підприємств формує такий звіт на свій розсуд. Часто звіт не несе інформації про соціальну відповідальність. Наприклад, у звіті «Нафтогазу» за 2014 рік міститься інформація про корупцію в газовій промисловості, в 2015 році надається пояснення субсидій, в 2016 році – як газ з родовищ потрапляє у дім, в 2017 році – про перемогу в Стокгольмському арбітражі [11].

Така інформація не збільшує інформативну базу про соціально відповідальний бізнес, як регіону так і країни в цілому. Аналізуючи звіти провідних компаній у сфері соціальної відповідальності, можна стверджувати, що вони носять маркетинговий характер або мають форму об'ємного документу в якому важко виокремити певні кількісні критерії кожного показника.

Наприклад, соціальний звіт ТОВ СП «Нібулон», яке ввійшло в топ-5 соціально орієнтованих підприємств Миколаївської та Херсонської областей згідно опитування органів виконавчої влади, за 2015-2017 рік складається з 58 сторінок. В цілому звіт можна порівняти швидше з розширеним аналізом фінансово-економічного стану з елементами стратегічного аналізу. Він містить описові розділи з деякими кількісними критеріями.

1. Проаналізувавши звіт ТОВ СП «Нібулон» можна виділити такі позитивні сторони та інформативні розділи Звіту [7].

2. Наводиться чітка інформація про власників та топ-менеджмент компанії, організаційна структура підприємства, що підвищує прозорість з точки зору інвесторів.

3. У Звіті систематизовано сильні сторони підприємства та наведено логічні зв'язки зі цілями сталого розвитку.

4. Наведено факти про міжнародний рівень соціальної відповідальності.

5. Окремо виділяються параграфи «Боротьба з корупцією та тіншовим сектором економіки» й «Доброчесність».

6. Якісно інформативним є розділ «Забезпечення якості продукції». У ньому наведено інформацію про всі стандарти якості, які отримало підприємство. Це стосується як самого виробництва так готової продукції, окремих структурних підрозділів (лабораторія) або окремих технологічних процесів. У Звіті зазначено, що «НІБУЛОН» успішно пройшов аудит на дотримання вимог європейських систем сертифікації ISCC EU та ISCC PLUS. У розділі «У гармонії з природою» вказуються не лише напрямки заходів охорони навколишнього середовища, але і суми, які на ці заходи витрачено.

7. У Звіті виокремлено значну кількість пріоритетів за напрямком «Команда», що свідчать про високий рівень соціальної відповідальності компанії. Інформацію систематизовано згідно стандартів GRI.

8. Найбільше аналітичне наповнення має саме розділ «Безпека праці». Розділ має кількісні характеристики, такі як: кількість працівників, які пройшли медичний огляд; обсяг та структура витрат у напрямку проведення заходів з охорони здоров'я та з промислової безпеки, тис. грн; загальні витрати на охорону праці в млн грн;

9. Співпраця з громадами відображена у розділі «Суспільство». Розділ містить такі описові параграфи, що мають певні кількісні параметри – освіта, медичне обслуговування, інфраструктурні проекти, збереження історії та культури, допомога вимушеним переселенцям.

До негативних моментів звіту можна віднести такі:

- У Звіті наведено інформацію, що не стосується підприємства, а дублює міжнародні нормативно-правові акти – принципи глобального договору ООН, цілі сталого розвитку;

- параграф Стратегія містить стратегічні цілі що стосуються соціальної відповідальності. Відповідно незрозуміло, чи будуть вони досягнуті, оскільки не висвітлено основних стратегічних цілей, що можуть завадити впровадженню соціальних;

- взаємодія зі стейкхолдерами характеризується лише поясненням щодо сутності цієї діяльності і інформацією про сторінку у фейсбук, що заснована у 2016 році. Більш ефективною була б інформація про перелік конференцій та інших заходів, що здійснювала компанія за звітний період з метою ідентифікування тих, що стали вже традиційними. Так зацікавлені особи могли б планувати участь у таких заходах на майбутнє;

- у розділах «Боротьба з корупцією та тіншовим сектором економіки» й «Доброчесність» немає жодного кількісного показника. Це стосується і питань забезпечення безпечних умов праці у розділі «Команда»;

- частина вартісних критеріїв наводиться не за рік, а за певний період, відповідно не можна прослідкувати динаміку стану та обсяги витрат за рік; через значну кількість описового матеріалу виникає необхідність додаткового формування таблиці показників GRI для підвищення інформативності для зовнішніх користувачів.

Не зважаючи на значний масив інформації аналізованого звіту, можна стверджувати, що важко ідентифікувати необхідну для зовнішніх користувачів. Він мало інформативний для зовнішнього інвестора, бо містить мало фінансової інформації та тенденцій розвитку та органів влади для формування інтегрованих й консолідованих звітів.

Ми пропонуємо форму звіту про менеджмент соціальної відповідальності за внутрішніми та зовнішніми векторами. Перелік деталізованої інформації, що планує висвітлювати підприємство обирається управлінським персоналом самостійно, залежно від того на якому рівні соціальної відповідальності перебуває і за якими векторами здійснює заходи. Мета звіту – формування інформації про стан соціальної відповідальності та її ефективність для потреб управління. Сукупність показників звіту характеризується критеріями, що були виокремлені за окремими напрямками соціальної відповідальності. Наведено структуру реквізитів підприємства, що є актуальними для управлінських потреб (див. табл. 1).

Таблиця 1

Реквізити Форми Звіту про менеджмент соціальної відповідальності

ЗВІТ ПРО МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	
Назва підприємства	01
Організаційно правова-форма	02
Вид економічної діяльності	03
Звітний період	04
Організаційна структура	05
Стратегія та перспективи розвитку	06

Структуру пропонованого Звіту наведено у табл. 2 (сукупність показників за внутрішніми векторами) та табл. 3. (сукупність показників за зовнішніми векторами). У наведеній формі вказуються напрями заходів за кожним з векторів соціальної відповідальності. Рядки форми нумеруються шифрами з кроком 10 або 5, залежно від кількості ідентифікованих нами критеріїв. Оскільки кожен з напрямів може мати до 10 або 5 критеріїв оцінки. Підприємство обирає собі ті критерії за якими є інформаційна база для оцінки менеджменту соціальної відповідальності.

Таблиця 2

Форма Звіту про менеджмент соціальної відповідальності (внутрішні вектори)

Вектор соціальної відповідальності	Код рядка	За звітний період	За попередній період	Коментар
1	2	3	4	5
I. Відповідальність перед персоналом у напрямках забезпечення безпеки праці, охорони здоров'я, мотивування та розвитку персоналу				
Безпека праці	1000			
превенція	1000			
контроль у межах управління системою безпеки праці та здоров'я працівників	1010			
Охорона здоров'я				
підтримка задовільного стану та профілактика здоров'я персоналу	1020			
заохочення до здорового способу життя	1025			
Мотивування персоналу				
плинність персоналу	1035			
матеріальна винагорода за працю	1040			
додаткове матеріальне заохочення, що враховане в фонді оплати праці	1045			
додаткове матеріальне заохочення, що не враховане в фонді оплати праці матеріальне	1050			
матеріальне забезпечення особистісного та професійного зростання та розвитку	1055			
II. Відповідальність за формування сприятливого психологічного клімату, як всередині колективу так і за його межами (з контрагентами)				
Соціалізація нових працівників та наставництво	1060			
Згуртовування колективу (Team building) та забезпечення емоційного здоров'я	1065			

Імідж керівництва	1076			
Прозорість та правомірність виконання зобов'язань перед контрагентами	1080			
III. Відповідальності щодо виконання податкового, митного, господарського, трудового законодавства у процесі господарської діяльності				
Обсяг заборгованості по заробітній платі	1085			
Кількість судових позовів	1090			
Обсяги штрафних санкцій за порушення різного роду законодавства	1100			
IV. Відповідальність за якість та безпечність продукції перед покупцями та замовниками				
Інституційно-організаційне середовище системи управління якістю продукції	1110			
Контроль на етапі постачання	1120			
Контроль на етапі виробництва	1130			
Контроль на етапі зберігання та збуту готової продукції	1135			
V. Відповідальність щодо екологічної безпеки всього процесу виробництва				
модернізування підприємства з метою забезпечення екологічної безпеки	1140			
контроль за екологічністю процесу виробництва	1150			
мінімізація наслідків діяльності підприємства	1160			

Для соціального звіту не можна визначити одних кількісних вимірників, оскільки одні критерії оцінюватимуться у вартісних вимірниках, інші – у натуральних. Більше того, серед запропонованих нами критеріїв є ті, що оцінюються наявністю чи відсутністю певного показника. Така позиція має оцінюватись «+» або «-».

Таблиця 3

Форма Звіту про менеджмент соціальної відповідальності (зовнішні вектори)

Вектор соціальної відповідальності	Код рядка	За звітний період	За попередній період	Коментар
1	2	3	4	5
VI. Відповідальність перед громадою				
Проектна діяльність задля розвитку громади	1170			
освіта	1171			
медицина	1172			
культура	1173			
збереження історичної спадщини	1174			
інфраструктурні проекти	1175			
пропаганда здорового способу життя та залучення до заняття спортом, фінансування професійних спортивних колективів	1176			
Презентування переваг громади на державному та міжнародному рівнях	1180			
Участь у подоланні наслідків епідемій, стихійних явищ	1185			
Залучення місцевої громади до різних соціальних програм та акцій з метою її розвитку	1190			

VII. Відповідальність за збереження навколишнього середовища та ресурсів				
Участь у державних та міжнародних програмах захисту довкілля	1195			
Обсяг витрат відновлення екосистем, що не є територією підприємства	1200			
VIII. Відповідальність перед державними фіскальними органами та державою				
Обсяг реалізованої продукції, товарів, послуг	1205			
Дохід від всіх видів діяльності	1206			
Загальна сума витрат підприємства	1207			
Чистий прибуток	1208			
Обсяг сплачених податків та зборів	1210			
Створення додаткових робочих місць, інвестиції в розвиток людського капіталу	1220			
Взаємодія з органами влади, громадськістю, ЗМІ	1225			
Відповідальність перед покупцями та замовниками				
Удосконалення асортименту та якості пропонованої продукції та послуг	1230			
Забезпечення добросовісної конкуренції	1235			
Участь у міжнародних виставках та конкурсах з метою удосконалення	1240			
Використання не агресивної та правдивої реклами	1245			
Застосування лояльної цінової політики	1250			
Відповідальність перед контрагентами та партнерами				
Наявність власного вебсайту	1255			

Примітка: сформовано автором

Крім того частина пропонованих напрямів інформативно може бути забезпечена у стовпці «коментар». Це стосується заходів за зовнішніми векторами. Наприклад, такі як: постійне удосконалення асортименту та якості пропонованої продукції та послуг; забезпечення добросовісної конкуренції; участь у міжнародних виставках та конкурсах з метою удосконалення; використання не агресивної та правдивої реклами; застосування лояльної цінової політики.

Порівнявши показники звітного та попереднього до звітного року підприємство може не лише визначити на скільки змінилась ситуація, але і знайшовши відношення з витратами за кожним напрямком, визначити ефективність кожного вектору соціальної відповідальності.

Якщо порівняти запроповану форму Звіту і звіт сформований за принципами GRI, можна стверджувати, що можлива трансформація цих форм для потреб зовнішніх користувачів. Згідно трансформаційного порівняння можна зробити такі висновки: Форма запропонованого Звіту містить 90 % позицій звіту GRI; для деяких елементів GRI інформацію можна брати з декількох рядків звіту, систематизуючи її за потреби; частина позиції GRI не має відповідності з рядками Звіту. Це можна пояснити тим, що інформація, яка б мала бути за цими елементами не є актуальною для України. Але за умови формування звітності соціальної відповідальності для зовнішніх користувачів такі позиції керівництво підприємства може внести до груп критеріїв за певними векторами; у міжнародному Звіті наведено заходи для оцінювання, що стосуються підвищенню екологічності виробництва, але на нашу думку, будь яка модернізація

виробництва спричиняє більш економне використання ресурсів. Тому елементи G4-EN3, G4-EN6, G4-EN8 не можуть бути висвітлені у повному обсязі лише трансформавши пропоновану форму звіту; відмінності у трактуванні статей звітів пояснюється тим, що мета GRI продемонструвати відповідність діяльності підприємства цілям сталого розвитку, а Звіт про менеджмент соціальної відповідальності має на меті поінформувати управлінські структури підприємства по стан соціальної відповідальності з метою прийняття управлінських рішень щодо підвищення її ефективності.

Можна ідентифікувати вигоди, що отримає підприємство у результаті формування нефінансової звітності: підвищення ефективності управління підприємством – усунення вузьких місць стратегій та мінімізація ризиків, зниження рівня напруги в колективі, зацікавленість у працевлаштуванні на конкретному підприємстві, підвищення продуктивності праці та зниження плинності кадрів, створення інтелектуального капіталу, формування позитивного гудвілу компанії, зростання доходу; підвищення рівня довіри перед контрагентами, органами влади та фіскальними органами – збільшення попиту на продукцію, диверсифікація ринків збуту, можливість отримання преференцій та державних гарантій; формування іміджу відкритості та прозорості – доступ до ринків капіталу, підвищення інвестиційної привабливості через проходження «соціальних фільтрів».

Висновки та перспективи подальших досліджень. Варто зазначити, що тенденції розвитку сучасного економічного суспільства проявляються у формуванні загального інтегрованого звіту, як документа, в якому представлено фінансові та нефінансові показники діяльності підприємства. Така тенденція є позитивною, оскільки, відповідно до вимог стандартів Глобальної ініціативи звітності (GRI), частину показників, які представляють у фінансових звітах необхідно дублювати у нефінансових. Метою формування запропонованого Звіту є формування інформаційної бази про стан соціальної відповідальності і заходів націлених на її досягнення для управлінського персоналу, тобто внутрішніх потреб. Запропонована форма може бути основою для загальнодержавного Звіту про управління, у частині соціальної відповідальності. Крім того вона може бути трансформована згідно вимог GRI, якщо виникне така потреба зовнішніх стейкхолдерів.

Список використаних джерел

1. Аналітичний звіт «Корпоративна соціальна відповідальність 2005-2010: стан та перспективи розвитку». URL: http://uniter.org.ua/data/block/research_ukr_final.pdf (дата звернення 27.11.2020).
2. Звіт про управління: что это такое, как его делать и какие новые возможности он дает. Гид по отчету для бизнеса. *Business Views*. 2018. URL: <https://businessviews.com.ua/ru/strategies/id/zvit-pro-upravlinnja-1837/> (дата звернення 18.12.2020).
3. Звонар В. П. Соціальна відповідальність як соціоекономічний феномен: теорія та економічні реалії: монографія. К: Інститут демографії та соціальних ім. М. В. Птухи НАН України, 2018. 288 с.
4. 9 головних підсумків конференції про річні звіти Corporate Reporting Conference. URL: <https://toplead.com.ua/ua/blog/id/nefinansovye-otchety-217/> (дата звернення 27.12.2020).
5. Лазоренко О., Колишко Р. Посібник із КСВ. Базова інформація з корпоративної соціальної відповідальності. К.: Енергія, 2008. 96 с.
6. Коваленко С. М. Соціальна відповідальність як фактор розвитку громадянського суспільства. *Академія праці і соціальних відносин*. URL: <http://www.socosvita.kiev.ua/news/show/?91> (дата звернення 20.12.2020).

7. Соціальний звіт ТОВ СП «Нібулон» 2015–2019 рр. URL: <http://www.nibulon.com> (дата звернення 26.12.2020).
8. Carroll A. B. Corporate Social Responsibility: Evolution of Definitional Construct. *Business and Society*. 2009. Vol. 38, № 3. P. 268–295.
9. Ikram, M., Mahmoudi, A., Shah, S. Z. A., Mohsin, M. Forecasting number of ISO 14001 certifications of selected countries: Application of even GM (1,1), DGM, and NDGM models. *Environmental Science and Pollution Research*, 2019. 26, 12505–12521. <https://doi.org/10.1007/s11356-019-04534-2>.
10. Ikram M., Zhou P., Shah S. A. A., Liu G. Q. Do environmental management systems help improve corporate sustainable development? Evidence from manufacturing companies in Pakistan. *Journal of Cleaner Production*, 2019. 226. 628–641. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2019.03.265>.
11. Sardak S., Bilskaya O., Simakhova A. Potential of economy socialization in the context of globalization. *Economic Annals-XXI*. 2017. № 164 (3–4). P. 4–8.

References

1. Analitichnyy zvit «Korporatyvna sotsial'na vidpovidal'nist' 2005-2010: stan ta perspektyvy rozvytku» [Analytical report "Corporate Social Responsibility 2005-2010: Status and Prospects for Development"]. Retrieved from: http://uniter.org.ua/data/block/research_ukr_final.pdf [in Ukrainian].
2. Zvit pro upravlinnya: chto eto takoye, kak yego delat' i kakiye novyye vozmozhnosti on dayet. Gid po otchetu dlya biznesa [Sounds about management: what it is, how to do it and what new opportunities it gives. Business Report Guide]. *Business Views*, 2018. Retrieved from: <https://businessviews.com.ua/ru/strategies/id/zvit-pro-upravlinnja-1837/> [in Russian].
3. Zvonar V. P. (2018). Sotsial'na vidpovidal'nist' yak sotsioekonomichnyy fenomen: teoriya ta ekonomichni realiyi [Social responsibility as a socio-economic phenomenon: theory and economic realities]. K.: Instytut demohrafiyi ta sotsial'nykh im. M. V. Ptukhy NAN Ukrayiny. [in Ukrainian].
4. 9 holovnykh pidsumkiv konferentsiyi pro richni zvity Corporate Reporting Conference [9 main results of the conference on annual reports Corporate Reporting Conference]. Retrieved from: <https://toplead.com.ua/ua/blog/id/nefinansovye-otchety-217/> [in Ukrainian].
5. Lazorenko O. & Kolyshko R. (2008). Posibnyk iz KSV. Bazova informatsiya z korporatyvnoyi sotsial'noyi vidpovidal'nosti [CSR Guide. Basic information on corporate social responsibility]. K.: Enerhiya. [in Ukrainian].
6. Kovalenko S. M. (2015) Sotsial'na vidpovidal'nist' yak faktor rozvytku hromadyans'koho suspil'stva [Social responsibility as a factor in the development of civil society]. Akademiya pratsi i sotsial'nykh vidnosyn – Academy of Labor and Social Relations. Retrieved from: <http://www.socosvita.kiev.ua/news/show/?91> [in Ukrainian].
7. Sotsial'nyy zvit TOV SP «Nibulon» 2015–2019 rr. [Social report of JV Nibulon LLC 2015–2019]. Retrieved from: <http://www.nibulon.com> [in Ukrainian].
8. Carroll A. B. (2009). Corporate Social Responsibility: Evolution of Definitional Construct. *Business and Society*, 38 (3), 268–295. [in English].
9. Ikram, M., Mahmoudi, A., Shah, S. Z. A., Mohsin, M. (2019). Forecasting number of ISO 14001 certifications of selected countries: Application of even GM (1,1), DGM, and NDGM models. *Environmental Science and Pollution Research*, 26, 12505–12521. <https://doi.org/10.1007/s11356-019-04534-2> [in English].
10. Ikram M., Zhou P., Shah S. A. A., Liu, G. Q. (2019). Do environmental management systems help improve corporate sustainable development? Evidence from manufacturing companies in Pakistan. *Journal of Cleaner Production*, 2019. 226. 628–641. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2019.03.265> [in English].
11. Sardak S., Bilskaya O., Simakhova A. (2017). Potential of economy socialization in the context of globalization. *Economic Annals-XXI*. № 164 (3–4). P. 4–8. [in English].

NON-FINANCIAL REPORTING AS A TOOL OF SOCIAL RESPONSIBILITY MANAGEMENT

Mykola Nadeiko, Oksana Hilukha

¹ *Lviv University of Business and Law*
79021, Lviv, street Kulparkivska, 99

e-mail: Mycolanadeyco@ukr.net; e-mail: oksaanka@ukr.net

Abstract. The purpose of the article is to generate a non-financial report for the needs of corporate social responsibility management. The study uses identification and systematizes the criteria of the state and level of social responsibility, which are reflected in the proposed form of non-financial report. The analysis of the basic concepts and standards of formation of the non-financial reporting is carried out. It is determined that the characteristic features of domestic non-financial reporting are such as: free form of report, lack of verification; the main motive for such reporting is the presentation of the enterprise and image enhancement; contain a limited number of criteria; the complexity of transformation to international standards. An analysis of the existing practice of social reporting on the example of JV "Nibulon". As a result, the positive and negative sides of the document in the context of social responsibility management are highlighted. The form of the report on management of social responsibility is formed and methodical recommendations on its filling are given. The purpose of the report is to generate information on the state of social responsibility and its effectiveness for management needs. As a result of comparison of the proposed form of the Report and the report according to GRI standards the possibility of transformation of these forms for needs of external users is revealed. The benefits that the company will receive as a result of non-financial reporting have been identified. The main ones can be considered such as: improving the efficiency of enterprise management; increasing the level of trust in counterparties, authorities and fiscal authorities; formation of the image of openness and transparency. As a result, the company will be able to perform the following tasks: minimize risks, reduce stress in the team, increase productivity, form and develop intellectual capital, form a positive goodwill of the company, increase income and demand for products, diversify markets, get preferences, state guarantees and access to capital markets, increase investment attractiveness through the passage of "social filters".

Keywords: non-financial reporting, social responsibility, internal and external vectors of social responsibility management.

Стаття надійшла до редколегії 21.10.2020

Прийнята до друку 29.12.2020